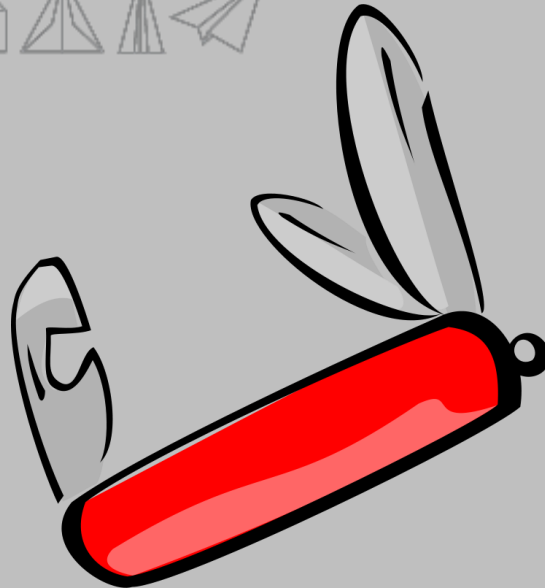

COOPST...RTER

Εγχειρίδιο του CoopStarter (1)
3η ενότητα Εισαγωγή στους συνεταιρισμούς
(Ελληνική εισφορά)

CoopStarter 2.0

Intellectual output 4

Εργαλεία mentoring
πρεσβευτών συνεταιρισμών
και συνεταιριστών

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PROJECT

Όνομασία	CoopStarter 2.0
Συντονιστής	Cooperatives Europe
Erasmus + project	2017-1-BE01-KA202-024764
Έναρξη project	01 Σεπτεμβρίου 2017
Διάρκεια	36 μήνες
Ιστοσελίδα	www.starter.coop
Στα ελληνικά	www.diktio-kapa.dos.gr/starter.coop/wp
E-mail	l.cousin@coopseurope.coop

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

Αριθμός	ΙΟ4
Υπεύθυνος έργου	ΚΑΡΑ Network (Ελληνική εισφορά)

Ελεύθερη χρήση με αναφορά της πηγής

Εισαγωγή στους
συνεταιρισμούς

Περιεχόμενα

3 ^η Ενότητα Εισαγωγή στους συνεταιρισμούς.....	5
Άλλοι φορείς Κοινωνικής Οικονομίας και οι συνεταιρισμοί	5
Μορφές Οργανώσεων του Τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας	5
Τύποι Συνεταιρισμών.....	6
Οφέλη	7
Ο έλεγχος από την βασική κατηγορία μελών.....	8
Οι συνεταιρισμοί ως ενώσεις προσώπων –Σωματεία.....	11

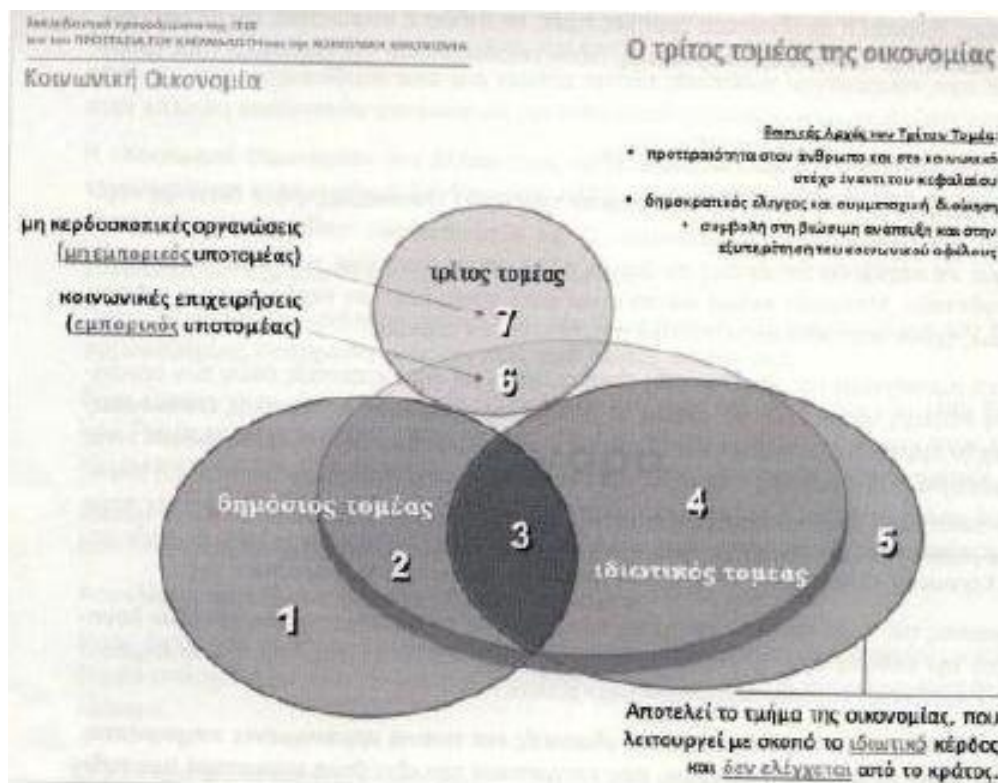
3^η Ενότητα

Εισαγωγή στους συνεταιρισμούς

Άλλοι φορείς Κοινωνικής Οικονομίας και οι συνεταιρισμοί

Ο Τομέας της Κοινωνικής Οικονομίας βρίσκεται ως ένας διαφορετικός τομέας μεταξύ του κρατικού και ιδιωτικού τομέα έχοντας χαρακτηριστικά δημοσίου, κοινωφελούς συμφέροντος παράλληλα με την επιχειρηματική αποτελεσματικότητα (στη περίπτωση των συνεταιρισμών και των Αστικών μη Κερδοσκοπικών Οργανώσεων).

Μορφές Οργανώσεων του Τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας

Οι ευδιάκριτες μορφές οργανώσεων του τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας είναι :

- Οι Συνεταιρισμοί
- Τα Αλληλοβοηθητικά Ταμεία, Ενώσεις και τα Σωματεία
- Οι Σύλλογοι και οι Αστικές Μη κερδοσκοπικές Οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στο περιβάλλον, την υγεία, τον πολιτισμό, την πρόνοια, την εκπαίδευση, τον αθλητισμό.

Οι Συνεταιρισμοί, τα Αλληλοβοηθητικά Ταμεία, Ενώσεις και τα Σωματεία προσβλέπουν στην βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των μελών τους.

Αντίθετα οι Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Οργανώσεις δεν προσδοκούν την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των μελών αλλά της ευρύτερης κοινωνίας.

- Οι συνεταιρισμοί είναι ενώσεις προσώπων όπως τα Σωματεία αλλά στηρίζονται σε μία επιχείρηση για να εξασφαλίσουν πόρους και να βελτιώσουν το βιοτικό επίπεδο των μελών τους
- Τα Αλληλοβοηθητικά Ταμεία, Ενώσεις, Σωματεία στηρίζονται στις συνδρομές των μελών τους και τις χορηγίες.

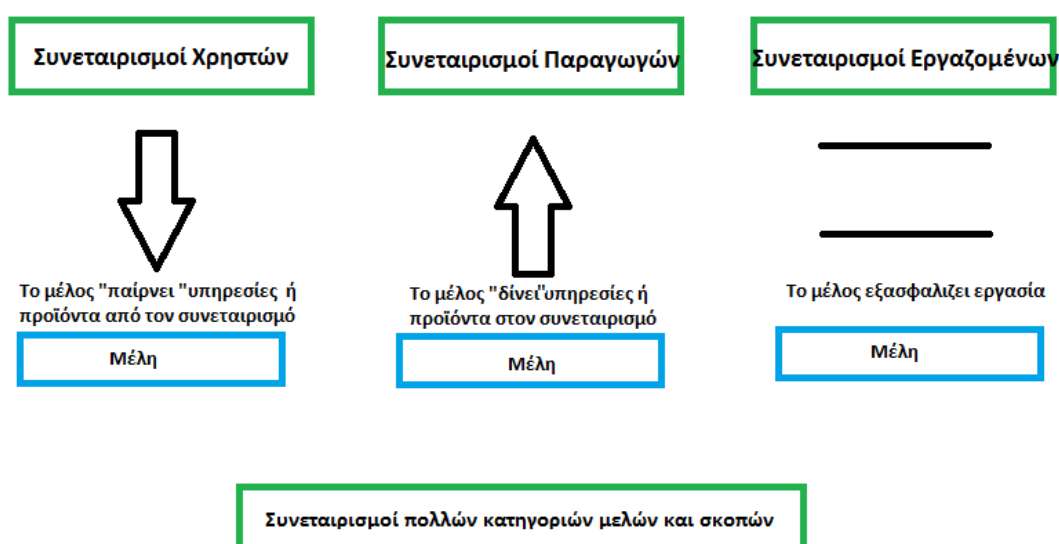
Τύποι Συνεταιρισμών

Υπάρχουν διάφορα είδη συνεταιρισμών, άρα και ένα μεγάλο εύρος μεθόδων λειτουργίας των συνεταιρισμών και των κοινοτήτων που υπηρετούν.

Γενικά υπάρχουν συνεταιρισμοί χρηστών οι οποίοι προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες στα μέλη τους, συνεταιρισμοί παραγωγών στους οποίους προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες τα μέλη τους,

συνεταιρισμοί εργαζομένων οι οποίοι προσφέρουν εργασία στα μέλη τους και συνεταιρισμοί πολλών κατηγοριών μελών και σκοπών που συνδυάζουν τους τρεις παραπάνω αναφερόμενους τύπους συνεταιρισμών.

Μερικοί τύποι είναι οι συνεταιρισμοί εργαζόμενων, οι συνεταιρισμοί καταναλωτών (χρηστών), οι συνεταιριστικές τράπεζες (χρηστών), οι στεγαστικοί συνεταιρισμοί (χρηστών, οι συνεταιρισμοί αγροτών (παραγωγών) και άλλοι.

Οφέλη

Οι Συνεταιρισμοί αποφέρουν τα παρακάτω οφέλη στα μέλη τους:
Όπου τα μέλη είναι αγρότες, τα οφέλη θα περιλαμβάνουν την προμήθεια ποιοτικών πρώτων υλών σε δίκαιες τιμές και τις οικονομίες κλίμακας που προσθέτουν αξία, τις τεχνικές προώθησης (μάρκετινγκ) και την διανομή των προϊόντων

Όπου τα μέλη είναι καταναλωτές, τα οφέλη θα περιλαμβάνουν την διάθεση των αγαθών σε δίκαιες τιμές

Όπου τα μέλη είναι ανεξάρτητοι λιανοπωλητές, τα οφέλη θα περιλαμβάνουν την εφαρμογή οικονομικών πολιτικών στις τεχνικές προώθησης (μάρκετινγκ), την διανομή, καθώς και την μεγαλύτερη κοινή αγοραστική δύναμη

Όπου τα μέλη είναι εργαζόμενοι, τα οφέλη θα περιλαμβάνουν την προσφορά εργασίας, την συμμετοχή στην διαχείριση της επιχείρησής τους και μια δίκαιη ανταμοιβή για την εργασία τους

Όπου τα μέλη δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή, τα οφέλη θα περιλαμβάνουν καλύτερη πρόσβαση (στην αγορά) για τα προϊόντα τους και περισσότερο έλεγχο της προστιθέμενης αξίας

Όπου τα μέλη είναι αποταμιευτές ή δανειζόμενοι, τα οφέλη θα περιλαμβάνουν μια δίκαιη απόδοση για τις αποταμιεύσεις τους και την πρόσβαση σε πιστώσεις με ένα δίκαιο επιτόκιο.

Κοινά Οφέλη

Οι συνεταιρισμοί προσφέρουν μέρος των κερδών και πλεονάσματος σε κοινά ταμεία για την κάλυψη κοινών, κοινωνικών, οικονομικών και πολιτιστικών αναγκών των μελών.

Σημείωση: Στο Βιβλίο **Θεωρητικές Σημειώσεις (2)** του εγχειριδίου υπάρχουν αναλυτικές πληροφορίες για τους τύπους των συνεταιρισμών (Τύποι συνεταιρισμών και η θέση τους στην κοινωνία κεφάλαιο 4)΄.

Ο έλεγχος από την βασική κατηγορία μελών

Πολλές φορές στην ιστορία των συνεταιρισμών έχει συμβεί η απώλεια της ιδιοκτησίας και του ελέγχου από την βασική κατηγορία μελών (χρηστών, παραγωγών ή εργαζομένων) ενός συνεταιρισμού με αποτέλεσμα να μην υπηρετείται ο σκοπός της κάλυψης των αναγκών των μελών του, αλλά οι ανάγκες όσων απέκτησαν τον έλεγχό του.

Για να μην υπάρχει αυτή η απώλεια, οι συνεταιρισμοί πρέπει να διοικούνται από τα μέλη του σύμφωνα με τους σκοπούς του. Οι συνεταιρισμοί χρηστών να διοικούνται από μέλη χρήστες των υπηρεσιών του, οι συνεταιρισμοί παραγωγών από τους παραγωγούς μέλη του και οι συνεταιρισμοί εργαζομένων από τους εργαζόμενους μέλη του.

Σημείωση: Δείτε σχετικά “Η Επανεφεύρεση των Συνεταιρισμών – Επιχειρήσεις για τον 21ο αιώνα” του Engar Parnell σελίδες 25-30
<http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/Cooperative-reinvention.pdf>

Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μια άδικη αντιμετώπιση για τους εργαζόμενους ενός συνεταιρισμού παραγωγών ή χρηστών καθώς η εργοδοτική σχέση του συνεταιρισμού με τους εργαζόμενους του δεν είναι η συνεταιριστικά αποδεκτή λύση. Λύση σε αυτό μπορεί να δώσει ο συνεταιρισμός πολλαπλών κατηγοριών μελών ο οποίος ορίζει με σαφήνεια τα δικαιώματα και υποχρεώσεις και το ιδιοκτησιακό καθεστώς και διατηρώντας την αυτονομία της κάθε επιμέρους κατηγορίας μελών καθώς λειτουργεί παρόμοια με έναν συνεταιρισμό δευτέρου βαθμού.

Καθώς οι συνεταιρισμοί πολλαπλών κατηγοριών μελών δεν έχουν θεσμοθετηθεί στην Ελλάδα, απαιτείται η εξεύρεση νομικών λύσεων με πολύ φαντασία.

Σημείωση: Δείτε σχετικά «Συνεταιριστική Διακυβέρνηση Κατάλληλη να Χτίσει Ανθεκτικότητα για την Αντιμετώπιση της Πολυπλοκότητας (ICA)» σελίδα 131 Διακυβέρνηση στην Αλληλεγγύη (ή Διακυβέρνηση Συνεταιρισμών Πολλαπλών Ενδιαφερομένων)
<http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/CoopGovernanceGR.pdf>

Διαφορές και ομοιότητες μεταξύ των συνεταιρισμών και άλλων φορέων της ευρύτερης οικονομίας

	Ενώσεις προσώπων		Εταιρείες
	Σωματεία, Σύλλογοι	Συνεταιρισμοί	Επιχειρήσεις που ανήκουν σε Επενδυτές
Σκοπός	Αντιπροσώπευση και υπεράσπιση των αναγκών των μελών στο χώρο εργασίας και μερικές φορές για ευρύτερα θέματα.	Αντιπροσώπευση και αντιμετώπιση των αναγκών των μελών: οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών.	Δημιουργεί κέρδος για τους επενδυτές
Πως λειτουργεί;	Δημοκρατικά, μία ψήφος για κάθε μέλος. Εκλεγεί Επιτροπή Διοίκησης.	Δημοκρατικά, μία ψήφος για κάθε μέλος. Εκλεγεί Διοικητικό Συμβούλιο υπόλογο στα μέλη. Μη μεταβιβάσιμες μερίδες.	Οι ψήφοι καθορίζονται ανάλογα με τα κεφάλαια που διέθεσαν οι επενδυτές (1 μετοχή - μία ψήφος) Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπόλογο στους μετόχους. Μεταβιβάσιμες μετοχές.
Ιδιοκτησία	Ιδιοκτησία των μελών.	Ιδιοκτησία των μελών	Μεταβιβάσιμη σε οποιονδήποτε με την αγορά υπό διαπραγμάτευση μετοχών.
Πού πηγαίνουν τα κέρδη;	Δεν δημιουργούνται εισοδήματα πέρα από τις εισφορές των μελών (μη κερδοσκοπική λειτουργία).	Επανεπενδύονται στον συνεταιρισμό ή την κοινότητα, ή / και σε επιστροφές στα μέλη, ανάλογα με τις συναλλαγές τους με ή και μέσω του συνεταιρισμού.	Στους μετόχους αμοιβή από τα κέρδη σύμφωνα με τα κεφάλαιά τα οποία διέθεσαν και σε επενδύσεις στην επιχείρηση.

Οι συνεταιρισμοί ως ενώσεις προσώπων –Σωματεία

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα, είναι εμφανείς οι ομοιότητες των συνεταιρισμών με τις ενώσεις προσώπων (Σωματεία).

Το Σύνταγμα της Ελλάδας στο άρθρο 12 κατατάσσει τους συνεταιρισμούς στις ενώσεις προσώπων, οι οποίες ορίζονται στον Αστικό Κώδικα στα άρθρα 78 μέχρι 106 (τα οποία σαφέστατα περιγράφουν και την δομή και λειτουργία ενός συνεταιρισμού) και όχι στα άρθρα 741 μέχρι 772 περί εταιρειών.

Επίσης ο διεθνής αποδεκτός ορισμός των συνεταιρισμών από την Διεθνή Συνεταιριστική Συμμαχία (I.C.A.) ορίζει τους συνεταιρισμούς ως ενώσεις προσώπων στους οποίους δίνεται η δυνατότητα να ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα δίνοντας τους έτσι μια διπλή φύση ως ενώσεις προσώπων (Σωματεία) και ταυτόχρονα επιχειρήσεις.